

MŰVELŐDÉSI ÉLETÜNK KRÓNIKÁJA

2007. április – május – június – július

Április

- ❖ Tisztújító közgyűlést tartott a Magyarok Kijevi Egyesülete. **Vígh János** leköszönő és **Vass Tibor**, az újonnan megválasztott elnök a közösség legsúlyosabb problémájaként a Kijevi Magyar Ház helyzetét említette.
- ❖ A Beregszászi Görög Katolikus Esperesi Kerület **dr. Ortutay Elemér** tiszteletére emléktáblát helyezett el az áldozópap alma matere, a jelenlegi Bethlen Gábor Magyar Gimnázium épületének falán.
- ❖ A Magyar Költészet Napján a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola diákjai kedvenc verseikből, **Pencköfer János** és **Vári Fábian László** költők pedig saját verseikből olvastak fel. A Somi Általános Iskolában **Nagy Zoltán Mihály** író részvételével tartottak író-olvasó találkozót. A kaszonyi, a jánosai, a bátyúi és a nagyberegi középiskolában szavalóversennyel méltatták a költészet napját.
- ❖ A II. Rákóczi Ferenc KMF Hallgatói Önkormányzata tisztújító közgyűlésén a leköszönő **Bátyi Szilvia** helyett **Séra Magdolnát** választották a HÖK elnökévé.
- ❖ A Tiszapéterfalvai Tájmuzeum virágvasárnapi rendezvényén a helyi Kölcsey Ferenc Középfiskola tanulói bemutatót tartottak a húsvéti ünnepkörhöz kapcsolódó egyházi és világi szertartások kialakulásáról, valamint a Tiszahátra jellemző húsvéti hagyományokról.
- ❖ Az Égtájak Művészeti Találkozó programjának keretében Beregszászon a Lendvai Diákszínpad előadta a *Van, aki forrón szereti* című romantikus vígjátékot, Eszenyben, Tiszapéterfalván és Beregszászon hét határon túli régió néptáncgyűttese adtak műsort, Tiszapéterfalván Kárpát-medencei értelmiségi fórumot rendeztek.
- ❖ Az Euroclip–Eurokapocs Közalapítvány támogatásával, *Fiatalok a fiatalokért az Európai Unióban* címmel a Gordiusz Magyar Diákszövetség kontaktnapot és szakmai konferenciát szervezett Beregszászon.
- ❖ A Beregszászi Művelődési Ház és a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség szervezésében megtartották az amatőr magyar bábosok hagyományos, évente megrendezett találkozáját Beregszászon.
- ❖ A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán lezajlott Rákóczi-napok keretében retrospektív kiállítás nyílt **Veres Péter**, a 2004-ben elhunyt beregszászi festőművész alkotásaiból.
- ❖ *A közoktatás és a kisebbségi oktatás helyzetéről az Európai Unióban és Ukrajnában* címmel tudományos konferenciát rendeztek a II. Rákóczi Ferenc KMF Esztergom termében.
- ❖ A II. Rákóczi Ferenc KMF-en felavatták Zrínyi Ilona mellszobrát, a Bolyai János Honvéd Alapítvány ajándékát.
- ❖ *Tannyelvpolitika a határon túli magyar felsőoktatásban* címmel, kárpátaljai felsőoktatási intézmények képviselői és magyarországi szakemberek részvételével beregszászi megbeszélést tartottak a beregszászi főiskolán.
- ❖ *A könyv utóélete* címmel, a II. Rákóczi Ferenc KMF és a magyarországi Szépirok Társasága szervezésében egyedülálló irodalmi este került sor a főiskola Esztergom termében. Az író-olvasó találkozó meghívott vendégei voltak: **Esterházy Péter**, **Závada Pál**, **Csaplár Vilmos**, **Tolnai Ottó**, **Mészáros Sándor**.

❖ Az Edoxia-20 Közalapítvány szervezésében játékonysági előadásra került sor Dunakeszin a II. Rákóczi Ferenc KMF javára. A műsoros est fővédnöke **Sólyom László**, a Magyar Köztársaság elnöke volt, aki hivatalában fogadta a közalapítvány vezetőit, valamint a főiskola képviseletében **dr. Orosz Ildikó** elnök asszonyt és **Soós Kálmán** rektort.

Május

❖ A munkácsi Szent Márton Székesegyházban több mint 160 résztvevővel megrendezték a 12. Kárpátaljai Katolikus Ifjúsági Találkozót, amelynek főelőadója **Losák István** rahói plébános volt.

❖ Gáton emléknapot tartottak a 80 évvel ezelőtt született és 30 éve elhunyt **Kovács Vilmos** tiszteletére. Az iskola falán elhelyezett emléktáblát **Román Erika**, az intézmény igazgatója, **Kovács Gábor**, a költő fia és **Lórincz Béla**, a község polgármestere leplezte le. **Dupka György**, a MÉKK elnöke **Kovács Vilmosra** mint költőre, íróra és polgárjogi harcosra, **Barzsó Tibor**, az *Együtt* olvasószerkesztője mint barátira és kollégára emlékezett. Ugyanezen a napon lezajlott a középiskola diákjai körében meghirdetett szavalóverseny.

❖ Vidékünk egyik legnevesebb tudósa, a száz éve született **Fodor István** biológusprofesszor tiszteletére egykori kollégái emlékülést rendeztek Budapesten. A rendezvényen jelen volt a tudós fia, a Kaliforniában élő **ifj. Fodor István** egyetemi tanár is.

❖ Kettős ünnepség zajlott le a nagymuzsalyi református gyülekezetben: a templom- és lelkeszszenelés. A hívek kitartó gyűjtésének köszönhetően kívül-belül felújított templomban **Estók István** lelkipásztor tette le az esküt.

❖ A II. Rákóczi Ferenc KMF-en meghirdetett nyílt napon az érdeklődőket tájékoztatták az idej felvételi rendjéről, a főiskolai életről és bemutatták nekik a tantermet, az intézmény kollégiumát.

❖ Ungváron, a Kárpátaljai Nemzetiség Központban a MÉKK megrendezte a XIV. Ungvári Művészeti Napokat. Megnyitó beszédet mondott **Dupka György**, ezt követően a **Kocsis Ágnes** és **Bilák Vitália** alkotta tiszapéterfalvai *Brilliant-duó* hegedűjátéka hangzott el. A továbbiakban az érdeklődők megtekinthették **Réti János** festő- és grafikusművész egyéni tárlatát, valamint az Intermix Kiadó gondozásában megjelent új könyveket, köztük *Ma kiáltatok* címmel egy újabb válogatást **Kovács Vilmos** verseiből. **Barzsó Tibor** szerkesztő beszámolt a szerző szépprózai műveinek készülő kiadásáról. **Zselicki József** ismertette *Hír* című verskötetét és elmondta néhány versét, **Zubánics László** beszélt *Víz tükrére történelmet írni...* című, helytörténeti témájú kötetéről és bemutatta **Pilipkó Erzsébet** *Ütköző identitások* című monográfiáját. A rendezvényen jelen volt és bemutatkozott az *Új Vetés* című antológia három Együtt-nívódíjas szerzője: **Bakos Kiss Károly** költő, **Lengyel János** író és **Kovács Gábor** esszéista, valamint **Papp Magda** társelnök vezetésével a Kárpátaljai Szövetség küldöttsége.

❖ Nagyszőlősen megrendezték a II. Kárpátok-Tisza Konferenciát, amelynek résztvevői aláírták a Tisza Chartát, azt a dokumentumot, amely nemzetközi egyezményként a Kárpátok-Tisza régió természetvédelmi, infrastrukturális és turisztikai fejlesztésében az érdekelt országok közös fellépését és érdekérvényesítését szorgalmazza.

❖ **Kodály Zoltán** életét és munkásságát bemutató tárlat nyílt az Ungvári Néprajzi Múzeum kiállítótermében.

❖ A Magyar Köztársaság főkonzulátusának szervezésében Ungváron vendég szerepelt a világhírű debreceni Kodály-kórus.

❖ A közelmúltban elhunyt **Tóth Lajos** festőművész tiszteletére emlékkiállítás nyílt a II. Rákóczi Ferenc KMF Esztergom termében.

Június

❖ Az Ukrán Képzőművészek Nemzeti Szövetsége kezdeményezésére, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatás támogatásával Kijevben kiállítás nyílt **Glück Gábor**, a neves kárpátaljai festőművész alkotásaiból.

❖ A Beregi Ünnepi Hét rendezvénysorozat keretében emléktáblát avattak **Hunyadi János** tiszteletére a Beregszászi Kossuth Lajos Középiskolában, megnyitották a beregi a és a vásárosnaményi régió képzőművészei, ezen belül **Bökényi Anna** és a Bereg Alkotóegyesület munkáit bemutató kiállítást, a járási könyvtárban lezajlott író-olvasó találkozon **Dupka György** bemutatta az Intermix Kiadó legújabb kiadványait, találkoztak és műsort adtak a Beregszászi Nyugdíjasok Petőfi Sándor Egyesülete és a testvér-nyugdíjasklubok tagjai, és előadást tartott a Beregszászi Illyés Gyula Magyar Nemzeti színház társulata.

❖ *A magyar fájdalom versei és dalai* címmel adott közös műsort a trianoni békeszerződés aláírásának 87. évfordulóján a beregszászi nyugdíjasklub és az Illyés Gyula Magyar Nemzeti Színház gyermekstúdiója.

❖ **Kocsis Károly**, az MTA Földrajztudományi Kutatóintézetének főmunkatársa, a Miskolci Egyetem tanszékvezetője vezetésével 40 fős küldöttség kereste fel a történelmi nevezetességekről ismert kárpátaljai településeket. A vendégeket Ungváron **Dupka György**, a MÉKK elnöke tájékoztatta a kárpátaljai magyarság helyzetéről.

❖ **Bagu Balázs** nyugdíjas tanár, néprajzkutató kezdeményezésére, a MÉKK és Beregszászi Járási Közoktatási Osztály szervezésében megtartották a Kárpátaljai Gyermekjátékok I. Szemléjét a Bányai Középiskolában.

❖ A Budapesten lezajlott 78. Ünnepi Könyvhéten a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülete 342 új kiadványt kínál az érdeklődő olvasóknak, közte a **Dupka**

György által vezetett Intermix Kiadó könyveit: **S. Benedek András** Készülődés. *A kárpátaljai magyar írás* című irodalomtörténeti esszéjét, **Füzesi Magda** *Szöttes pirossal, feketével* című kétnyelvű verskötetét, *Ma kiáltsatok* címmel egy válogatást **Kovács Vilmos** költészetéből, **Zselicki József** *Hír* című verskötetét, **Zubánics László** *Víz tükrére történelmet írni... című helytörténeti témájú kötetét, Pilipkó Erzsébet* *Ütköző identitások. A kárpátaljai magyar katolikusok etnikai és vallási identitásának vizsgálata az 1989-es változások kapcsán* című monográfiáját. A könyvhéten jelen volt és dedikálta könyvét **Balla D. Károly**, **Berniczky Éva**, **Nagy Zoltán Mihály** és **Lengyel János** író, valamint **Bakos Kiss Károly** költő.

❖ A Város Napja alkalmából *Beregszász diszpolgára* címet kapott **Heckó György**, az Egyedi Ötletek Ukrainai Akadémiájának elnökhelyettese és **Beregszászi Olga** művésznő, **Ljubov Percjuk** költőnőt pedig *Pro Urbe-dijjal* tüntették ki.

❖ A beregszászi járási Nagyberegen a falunap alkalmával másodszer rendeztek szöttesfesztivált.

❖ Öt kárpátaljai civil szervezet, a Magyar Oktatásért Szülők és Pedagógusok Tanácsa, a Magyar Oktatásért Alapítvány, a KAMOT Jótékonyági Alapítvány, a Magyar Iskolaigazgatók Fóruma és a Magyar Ifjúságért Jótékonyági Szervezet kezdeményezésére létrejött a Kárpátaljai Magyar Oktatásért Egyeztető Tanács.

❖ A Kárpátaljai Határmenti Önkormányzatok Társulása, a MÉKK és az UMDSZ szervezésében megyeszerte folytatódik annak a projektnek a megvalósítása, amelynek keretében magyar nemzeti zászlót kapnak az önkormányzatok és a civil szervezetek. Legutóbb Nagybégányban és Mezőváriban került sor a települések címeres zászlójának, illetve a nemzeti lobogó átadására.

❖ Ungvár, Munkács és Beregszász után a Magyar Köztársaság Ungvári Főkonzulátusa szervezésében Técsőn is megrendezték a 800 éve született, Európa-szerte ismert és tisztelt Árpád-házi **Szent Erzsébet** életét bemutató kiállítást.

Július

❖ Az Ungvári Bábszínházban megrendezték a VI. Nemzetközi Gyermekbarát Fesztivált. Megnyitó beszédet mondott **Herczog György**, a megyei oktatási főosztály vezetője, a gyermekereget üdvözölte **Gajdos István**, az UMDSZ elnöke és **Horváth Sándor** író.

❖ Tiszapéterfalván 12. alkalommal rendeztek népzene-, néptánc-, és kézműves tábort, ahol esténként táncház várta a nyaralókat. A Beregszászi Illyés Gyula Magyar Nemzeti Színház Gyermekstúdiója előadta **Molnár Ferenc Pál utcai fiúk** című művének színpadi adaptációját, a református templomban játékonysági koncertet tartottak, amelynek bevételét a helyi művészeti iskola javára ajánlották fel a szervezők.

❖ A Técsői Református Líceumban mintegy 200, többek közt romániai, szlovákiai és magyarországi fiatal részvételével lezajlott a 12. Kárpát-medencei Diáktalálkozó.

❖ A Rákóczi-szabadságharc első győztes csatájára emlékeztek a Tiszaujlak határában álló Turul-emlékműnél. A KMKSZ szervezésében lezajlott ünnepségen magyarok és ruszinok százai vettek részt. Többek közt beszédet mondott **dr. Fónagy János** országgyűlési képviselő, a FIDESZ–MPSZ budapesti elnöke és **Kovács Miklós**, a KMKSZ elnöke. A rendezvényen jelen volt **Sziklavári Vilmos**, a Magyar Köztársaság ungvári főkonzulja, **dr. Orosz Ildikó**, a KMPSZ elnöke, **dr. Soós Kálmán**, a II. Rákóczi Ferenc KMF rektora.

Dolhán a Rákóczi Szövetség Beregszászi Városi Szervezete és a Beregvidéki Magyar Kulturális Szövetség tartott megemlékezést.

❖ *Az Európai Unió kívül és belül* címmel, hagyományosan a KMKSZ és a magyarországi Pro Minoritate Alapítvány rendezte meg a 15. Kárpátaljai Nyári Szabadegyetemet, ezúttal a Szinevéri-tónán.

❖ Kétnapos hivatalos magyarországi látogatása alkalmával **Viktor Juscsenko** ukrán államfő tárgyalásokat folytatott Sólyom László köztársasági elnökkel, Gyurcsány Ferenc miniszterelnökkel és Szili Katalinnal, az Országgyűlés elnökével. A tárgyalások napirendjén szerepeltek a kárpátaljai magyarságot érintő kérdések: a diplomák kölcsönös elismerése, a magyar oktatás helyzete, problémái, az anyanyelvű felvételizés lehetőségének megteremtése, a vereckei honfoglalási emlékmű ügye.

*❖ **Kovács Vilmos** születésének 80., halálának 30. évfordulója alkalmából emlékkonferenciát rendeztek a beregszászi Bereg könyvesboltban. Jelen volt és beszédet mondott **Dupka György**, az Intermix Kiadó igazgatója, **Zubánics László** helytörténész, **Pomogáts Béla** irodalomtörténész, **Vári Fábian László** költő, **S. Benedek András** költő, művelődéstörténész, **Barzsó Tibor**, az *Együtt* olvasószerkesztője, **Nagy Zoltán Mihály** író, valamint **Kovács Vilmos** életműve tisztelőinek egy csoportja, köztük **Gortvay Erzsébet** irodalomtörténész, **Fodor Géza** költő, **Csanádi György**, a Beregi Hírlap nyugalmazott főszerkesztője, akik saját élményeik felelevenítésével egészítették ki az elhangzott előadásokat, valamint **Bartha Gusztáv** író. A konferencia részvevői Gáton megkoszorúzták **Kovács Vilmos** emléktábláját.

❖ Másodszor rendezték meg a Kárpátaljai Könnyűzenei és Képzőművészeti Fesztivált Tiszapéterfalván. A nagyszabású, több ezer érdeklődőt vonzó rendezvényen magyarországi és kárpátaljai zenekarok adtak színes műsort, a kézműves mesterségek hagyományörzői pedig két sátorban mutatták be a szötteseket, művészi himzéseket, festett porcelán- és üveg-

edényeket. A fesztivál programkoordinátora a beregszászi **Komlós István**, a főszervező **Tóth Bálint** és **Albók Eduárd** volt. A rendezvényre ellátogatott **Gajdos István**, az UMDSZ elnöke, **Zubánics László**, az UMDSZ OT elnöke és **Dupka György**, a MÉKK elnöke.

❖ 80. születésnapja alkalmából tisztelői a megyei könyvtárban köszöntötték **Balla László** író, költőt, a *Kárpáti Igaz Szó* egykori főszerkesztőjét.

❖ **Gyurcsány Ferenc** magyar miniszterelnök vidékünkre látogatott és megbeszéléseket folytatott a kárpátaljai érdekvédelmi szervezetek, egyházak vezetőivel. **Viktor Juscenko** ukrán államfővel közösen

Munkácson megnyitotta a város nagy szülöttje, **Munkácsy Mihály** alkotásainak kiállítását. Az államközi tárgyalások befejezése a magyar miniszterelnök Beregszászba érkezett, ahol a város vezetőivel találkozott és részt vett az OTP Bank fiókjának megnyitóján.

❖ A KMPSZ támogatásával, **Kész Barnabás** helytörténész és felesége, **Kész Rita** néprajzszakos főiskolai tanár szervezésében megrendezték a 12. Történelmi Jurtatábort Salánk határában, amelynek alkalmával bemutatták a magyar honfoglalás- és középkori emlékeket. A több mint 70 tagú tábor felügyeletében részt vállalt a II. Rákóczi Ferenc KMF diákjainak egy csoportja is.

D. GY.

